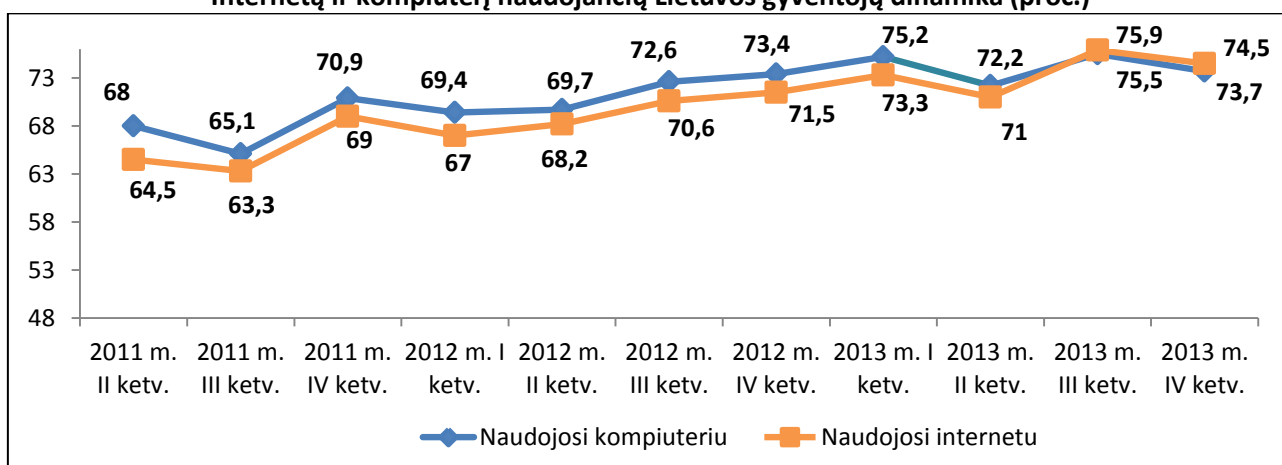

Informacinės visuomenės plėtros 2013 metų apžvalga

Gyventojų naudojimasis informacinėmis technologijomis

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos užsakyto tyrimo duomenimis, 2013 m. IV ketv. kompiuteriais naudojosi 73,7 proc. 16-74 metų amžiaus asmenų (2012 m. IV ketv. – 73,4 proc.), internetu – 74,5 proc. (2012 m. IV ketv. – 71,5 proc.). Taip pat 2013 m. IV ketv. 28,4 proc. gyventojų jungėsi prie interneto naudodami mobiliuosius įrenginius - mobiliuosius ir išmaniuosius telefonus, planšetinius kompiuterius, 25,8 proc. tai darė reguliariai (bent kartą per mėnesį ar dažniau). Palyginimui, 2012 m. IV ketv. 34,8 proc. gyventojų jungėsi prie interneto naudodami mobiliuosius įrenginius, 30,2 proc. tai darė reguliariai.

Internetą ir kompiuterį naudojančių Lietuvos gyventojų dinamika (proc.)

Šaltinis: IVPK

Didžioji dauguma apklaustųjų 2013 m. IV ketv. internetu naudojosi namuose – 92,6 proc. (2012 m. IV ketv. rodiklis – 90,1 proc.).

Ypač aktyviai informacinėmis technologijomis naudojasi jauni žmonės – 2013 m. IV ketv. 100 proc. 15-19 metų amžiaus gyventojų naudojosi internetu (tarp vyriausiųjų, t.y. 60-74 m. amžiaus, gyventojų internetu naudojosi 35 proc.).

Dažniausiai internetas buvo naudojamas šiais tikslais: naujienų skaitymas naujienų portaluose (88,5 proc.); naudojimas paieškos sistemomis, ieškant intelektualios informacijos (85,3 proc.), taip pat informacijos apie prekes ir paslaugas (84,3 proc.); naudojimas elektroniniu paštu (82,7 proc.); naudojimas pokalbių programomis susirašinėjimui realiu laiku (82,1 proc.); vaizdo įrašų peržiūra (79,5 proc.); adresų, maršrutų interneto žemėlapiuose, informacijos apie transportą paieška (78,4 proc.); naudojimas elektroninės bankininkystės paslaugomis (70,5 proc.); klausymasis muzikos (70,5 proc.); ieškojimas informacijos apie prekes ir paslaugas (68,3 proc.); mokymasis, žinių plėtimas internete (67,8 proc.).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. asmeninius kompiuterius namuose turėjo 65,9 proc. namų ūkių: mieste – 72,4 proc., kaime – 52,7 proc. Prieigą prie interneto turėjo – 64,7 proc. namų ūkių: mieste – 71,8 proc. namų ūkių, kaime – 50,4 proc.

Taip pat Lietuvos statistikos departamento duomenimis, naudojimosi internetu rodikliai priklauso nuo socialinių ir geografinių veiksnių:

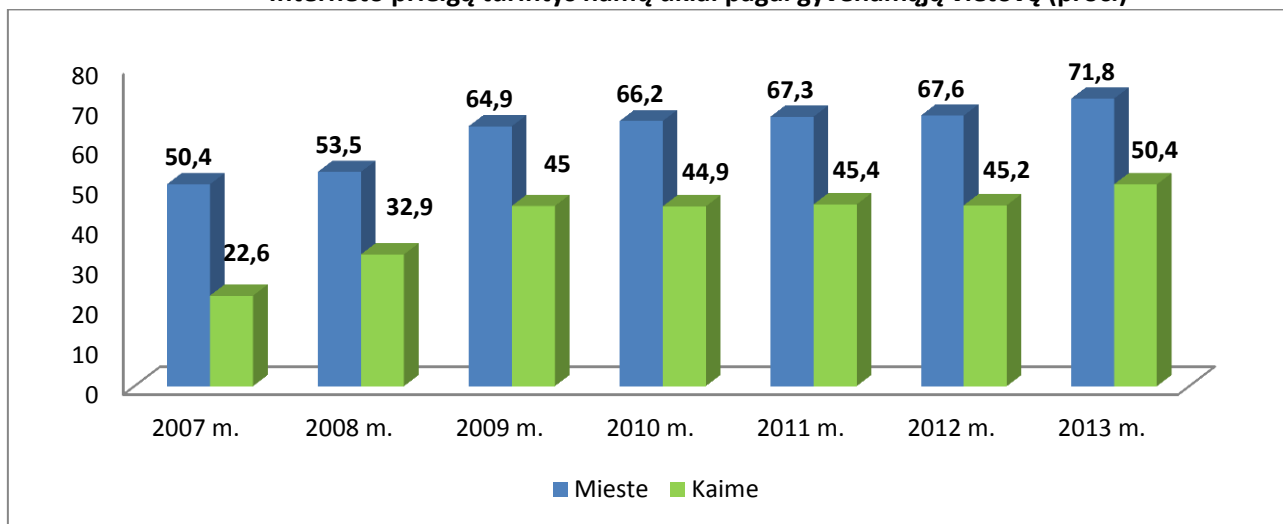
- gyventojų amžiaus; Pagrindiniai interneto naudotojai jauni žmonės. 2013 m. 16-24 metų amžiaus grupėje internetą naudojo 97,7 proc., 25-34 m. amžiaus grupėje – 92,6 proc., 35-44 m. amžiaus grupėje – 83,1 proc. Pažymėtina, kad vyresnio amžiaus žmonių (65-74 m.), besinaudojančių informacinėmis technologijomis skaičius padidėjo nuo 13,7 proc. 2012 m. iki 14,8 proc. 2013 m.

- gyvenamosios vietos; 2013 m. mieste internetą turėjo 71,8 proc. (2012 m. – 67,6 proc.), kaime – 50,4 proc. (2012 m. – 45,2 proc.) namų ūkių.

- gyventojų pajamų; 2013 m. asmeninį kompiuterį turėjo 97,1 proc. namų ūkių, kurių mėnesinės pajamos viršijo 2501 Lt, o internetą 97,1 proc. Asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą turėjo tik nedidelė dalis namų ūkių (atitinkamai 19,7 ir 18,6 proc.), kurių pajamos buvo iki 800 Lt.

- gyventojų specialiųjų poreikių; Informacija, teikiama internetu, turi atitikti specialius prieinamumo standartus, kad galėtų būti naudojama žmonių su specialiais poreikiais.

Interneto prieigą turintys namų ūkiai pagal gyvenamąją vietovę (proc.)

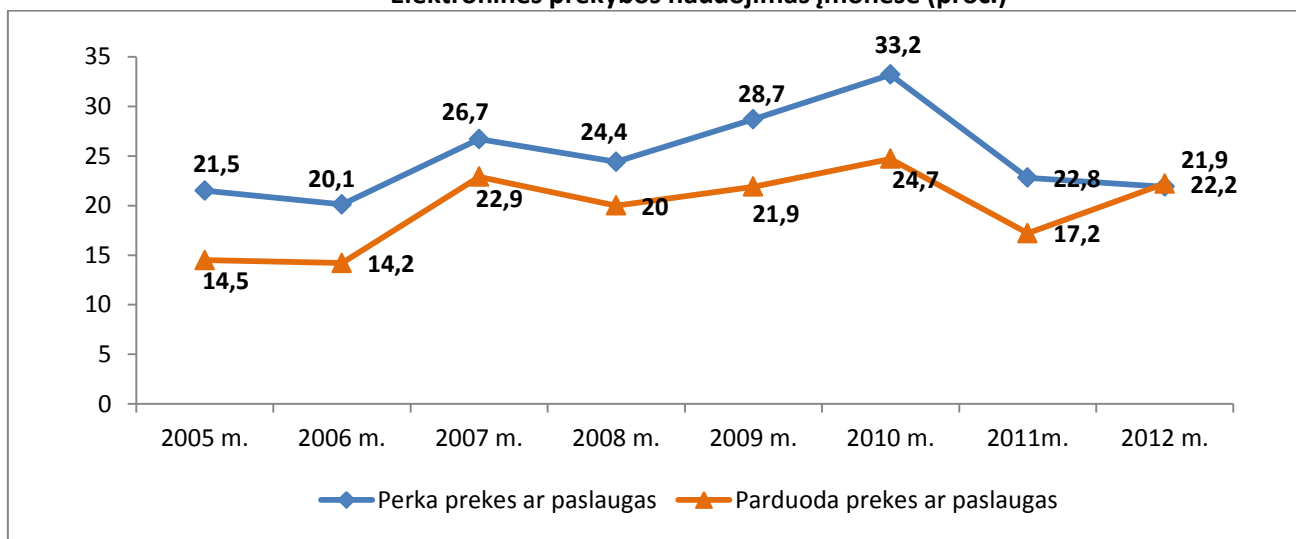
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gerėja Lietuvos gyventojų naudojimosi internetu įgūdžiai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 31,8 proc. Lietuvos gyventojų turi aukštus naudojimosi internetu įgūdžius, 27,5 proc. vidutinius, o 11,9 proc. žemus. Didžioji dalis jaunų žmonių turi aukštus naudojimosi internetu įgūdžius – 2013 m. 74,9 proc. 16-24 m. amžiaus gyventojų turi aukštus naudojimosi internetu įgūdžius. Kompiuterių kursus per pastaruosius 3 metus lankė 24,2 proc. Lietuvos gyventojų (2012 m. - 25,7 proc.).

Elektroninės prekybos plėtra

Lietuvos statistikos departamento 2013 m. atlikto tyrimo duomenimis, 2012 m. kompiuterius ir elektroninius tinklus prekybai (prekėms ar paslaugoms pirkti ar parduoti) naudojo 34,7 proc. įmonių (2011 m. – 30,2 proc.). 2012 m. 21,9 proc. įmonių pirko prekes ar paslaugas internetu, o 22,2 proc. gavo užsakymų (2011 m. – atitinkamai 22,8 proc. ir 17,2 proc.) (procentas nuo visų įmonių).

Elektroninės prekybos naudojimas įmonėse (proc.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

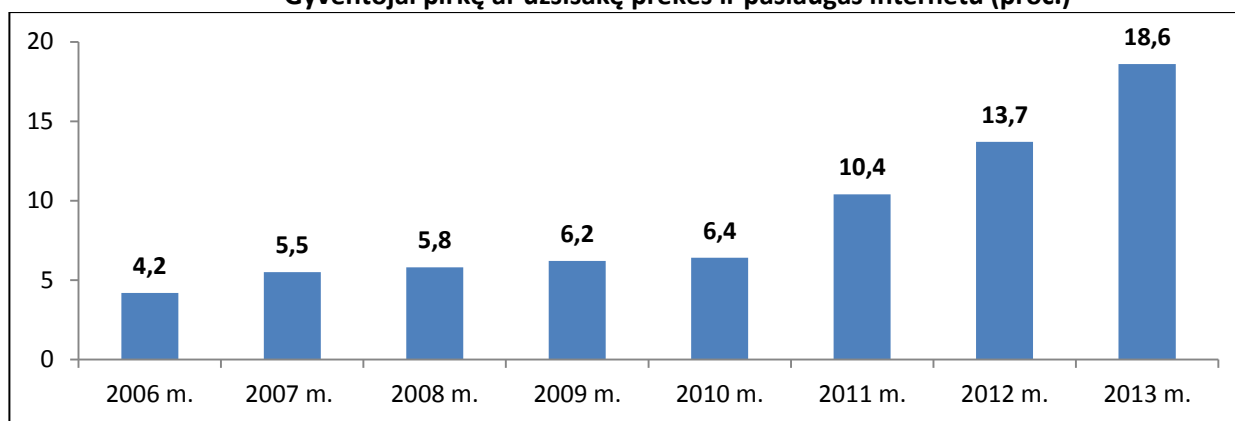
2013 m. 75,2 proc. įmonių turėjo interneto svetaines (2012 m. – 71,2 proc.), kuriose 39,2 proc. įmonių skelbė prekių ar paslaugų katalogus ir kainynus (2012 m. – 38,9 proc.), 28,5 proc. įmonių teikė galimybę užsisakyti, rezervuoti ar pirkti norimus produktus (2012 m. – 19,7 proc.), 20,1 proc. įmonių informavo apie laisvas darbo vietas arba teikė galimybę pateikti prašymą dėl darbo (2011 m. – 16 proc.).

2013 m. elektronines sąskaitas faktūras siuntė 59,8 proc. įmonių (2012 m. – 48,5 proc.), o gavo 86,6 proc. įmonių (2012 m. – 31,2 proc.).

Padaugėjo įmonių, naudojančių informacinių technologijų sistemas, skirtas elektroniniam verslui: išteklių planavimo sistemą (ERP) naudojo 39,6 proc. įmonių, ryšių su klientais valdymo (CRM) – 20,1 proc. įmonių (2012 m. – atitinkamai 23,1 proc. ir 17,7 proc.).

Vis daugiau gyventojų internete užsisako prekes ar paslaugas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pirmąjį ketvirtį prekes ir paslaugas asmeniniams tikslams pirkė ar užsisakė 19 proc. visų 16-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojų (2012 m. – 14 proc.). Dažniausiai elektroninė prekyba buvo naudojama perkant drabužius, avalynę, sporto prekes, aksesuarus (51 proc. e. prekybos vartotojų) ir bilietus į kultūros renginius (41 proc. e. prekybos vartotojų). Taip pat namų ūkio reikmenis – 27 proc., telekomunikacijų paslaugas – 25 proc., turistines keliones – 18 proc., elektroninius prietaisus – 16 proc., apgyvendinimo paslaugas atostogoms – 15 proc., maisto ir kasdieninio vartojimo prekes – 13 proc., žurnalus, laikraščius, filmus ir muzikos įrašus bei akcijas, draudimo, finansines paslaugas – po 12 proc., kompiuterių programinę įrangą – 11 proc. e. prekybos vartotojų.

Gyventojai pirkę ar užsisakę prekes ir paslaugas internetu (proc.)

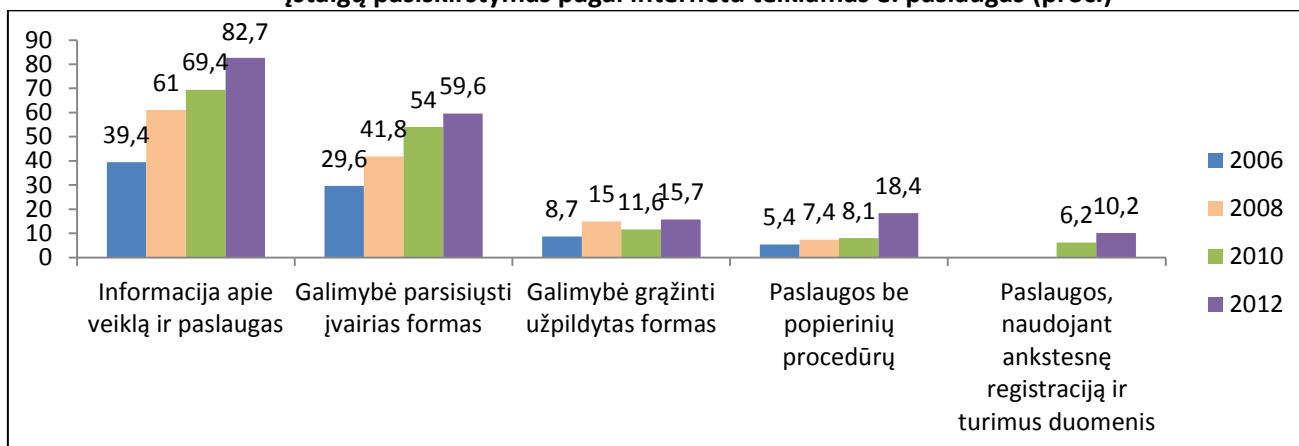
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Viešųjų elektroninių paslaugų plėtra

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pirmąjį ketvirtį su valstybės institucijomis bendravo ir elektroninėmis viešosiomis paslaugomis naudojosi 49 proc. 16-74 metų amžiaus interneto vartotojų. Bent kartą per metus valstybės institucijų ar kitų viešųjų paslaugų įstaigų elektroninėmis paslaugomis pasinaudojo ketvirtadalis (34 proc.) visų 16-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojų.

2012 m. 82,7 proc. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų (toliau – įstaigų) internete teikė informaciją apie veiklą ir teikiamas paslaugas (2010 m. – 69,4 proc.), 59,6 proc. įstaigų sudarė galimybę parsisiųsti įvairias formas (2010 m. – 54 proc.), 15,7 proc. įstaigų sudarė galimybę grąžinti užpildytas formas (2010 m. – 11,6 proc.), 18,4 proc. įstaigų sudarė galimybę atlikti administracines paslaugas elektroniniu būdu, t. y. suteiktos paslaugos be popierinių procedūrų (2010 m. – 8,1 proc.) ir 10,2 proc. įstaigų automatiškai (be atskiro prašymo) teikė tam tikras socialinio ar ekonominio pobūdžio paslaugas, teikiant paslaugą naudojo ankstesnę registraciją ir turimus duomenis.

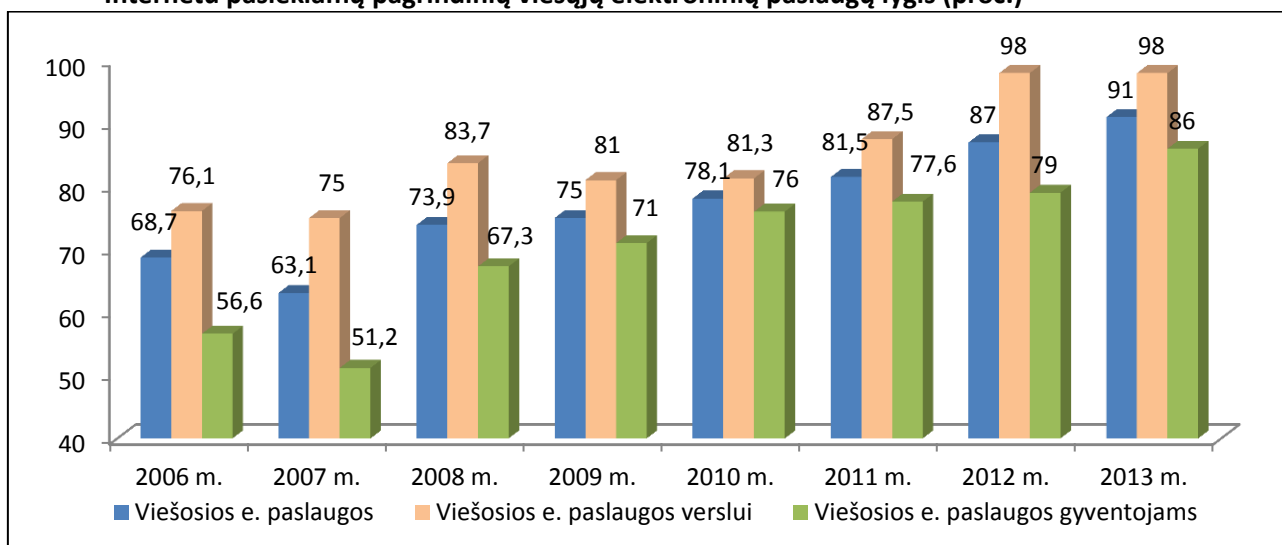
Įstaigų pasiskirstymas pagal internetu teikiamas e. paslaugas (proc.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

IVPK užsakyto tyrimo duomenimis, 2013 m. augo pagrindinių viešųjų paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę lygis, kuris pasiekė 91 proc. (2012 m. – 87 proc.). Verslui skirtos paslaugos perkeliamos sparčiau nei skirtos gyventojams – verslui skirtų paslaugų perkėlimo lygis 2013 m. siekė 98 proc., gyventojams – 86 proc. Net 81 proc. teikiamų paslaugų yra visiškai interaktyvios (2012 m. – 74 proc.).

Internetu pasiekiamų pagrindinių viešųjų elektroninių paslaugų lygis (proc.)

Šaltinis: IVPK

Informacinių technologijų naudojimo rodikliai Lietuvoje ir Europos Sąjungos šalyse

Europos Sąjungos (toliau - ES) statistikos agentūros „Eurostat“ duomenimis, Lietuvoje 2013 m. asmenų, nuolat naudojančių internetą, buvo 65,3 proc., o ES (27 šalių narių vidurkis) – 71,7 proc., atitinkamai namų ūkių, turinčių interneto prieigą Lietuvoje – 64,7 proc., ES – 78,6 proc. Vis dar ženkli dalis Lietuvos gyventojų – 28,7 proc. niekuomet nėra naudojęsi internetu (ES mastu tokių gyventojų – 20,5 proc.)

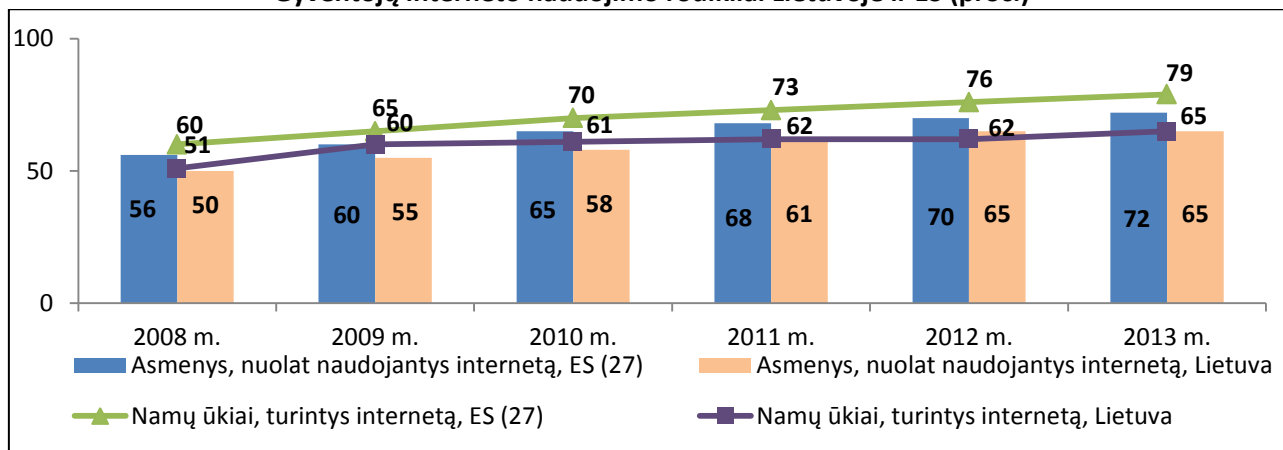
Pažymėtina, 2013 m. Lietuvoje daugiau įmonių gavo užsakymus internetu (19,7 proc.), nei tuo pačiu laikotarpiu ES rodiklis (14,4 proc.). Taip pat Lietuvoje daugiau įmonių pirko (užsakė) internetu (19,1 proc., ES – 18 proc.).

Sąlyginai didelė dalis gyventojų naudojami e. valdžios paslaugomis teikiant įstaigoms informaciją, t.y. internetu siunčiant įvairias užpildytas e. formas (tai daro 27,6 proc. Lietuvos gyventojų, ES vidurkis – 20,8 proc.). Lietuva toliau pirmauja pagal įmonių bendravimo su viešojo sektoriaus institucijomis internetu apimtį, užimdama pirmą vietą ES mastu pagal tokius rodiklius, kaip įmonių, kurios naudojami e. valdžios paslaugomis, dalis (Lietuvos rodiklis – 99,3 proc., ES vidurkis – 87,8 proc.), įmonių, kurios interaktyviai dirba

su viešuoju sektoriumi (t.y. teikia internetu užpildytas e. formas), dalis (Lietuvos rodiklis – 99,1 proc., ES vidurkis – 74,2 proc.).

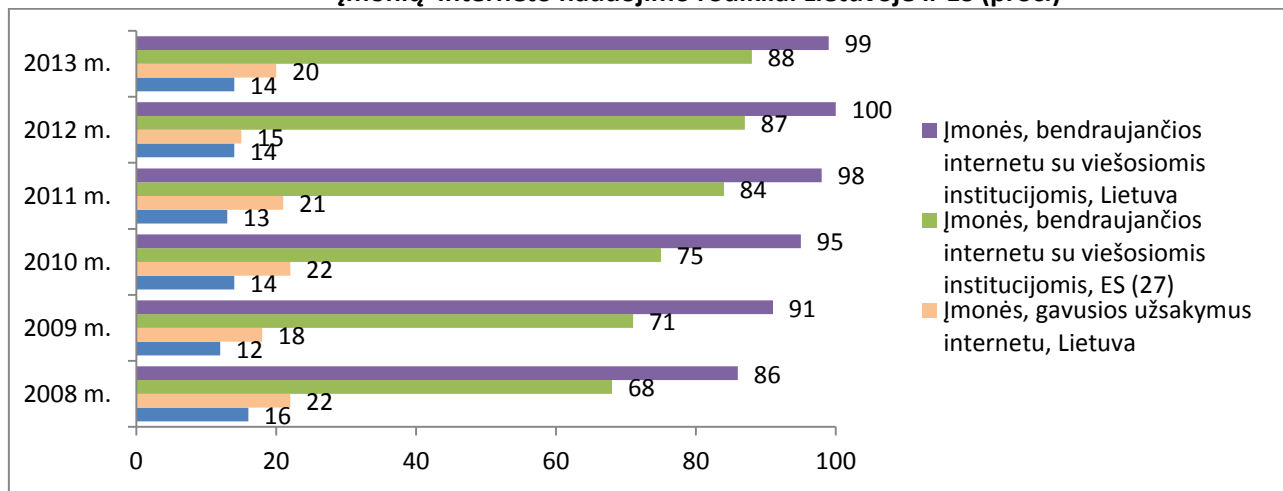
2013 m. lietuviai dažniau nei didžioji dalis europiečių internetu skambino (Lietuvos rodiklis - 69,7 proc., ES vidurkis – 32,6 proc.), atliko bankines operacijas (Lietuvos rodiklis - 67,8 proc., ES vidurkis – 55,5 proc.), dalyvavo socialiniuose tinkluose (Lietuvos rodiklis – 63,7 proc., ES vidurkis – 56,9 proc.) ir mokėsi internetu (Lietuvos rodiklis – 15,4 proc., ES vidurkis – 7,8 proc.).

Gyventojų interneto naudojimo rodikliai Lietuvoje ir ES (proc.)

Šaltinis: Eurostat

Įmonių interneto naudojimo rodikliai Lietuvoje ir ES (proc.)

Šaltinis: Eurostat

Išvados

- Tolygiai didėja interneto ir kompiuterių naudotojų skaičius Lietuvoje, tačiau 2013 m. IV ketv. jis šiek tiek sumažėjo;
- Padidėjo įmonių, naudojančių informacinių technologijų sistemas, skirtas elektroniniam verslui, dalis;
- Gyventojai vis aktyviau perka prekes ar paslaugas internetu;
- Sumažėjo gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis;
- Didėja pagrindinių viešųjų paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę lygis;
- Didėja gyventojų naudojimosi informacinėmis technologijomis rodikliai, tačiau vis dar atsiliekame nuo ES vidurkio, tačiau Lietuva lenkia ES vidurkį elektroninės komercijos srityje bei pirmuoja ES pagal įmonių naudojimosi e. valdžios paslaugomis rodiklius.